

Marta DUCZYŃSKA*

Jacek BORZYSZKOWSKI **

POPYTOWA STRONA SEKSTURYSTYKI W KRAJU O ISTOTNYM ZNACZENIU TEGO RODZAJU TURYSTYKI – PRZYKŁAD TAJLANDII

Zarys treści: W artykule przedstawiono wybrane zagadnienia dotyczące popytowej strony seksturystyki w Tajlandii. Kraj ten powszechnie uważany jest za destynację, w której seksturystyka jest jednym z wiodących rodzajów turystyki. W opracowaniu przedstawiono teoretyczne zagadnienia związane z seksturystyką. Wykazano, że zjawisko to, rodzące szereg kontrowersji, jest w kręgu zainteresowań wielu naukowców. W literaturze naukowej zauważa się również brak jednomyślności w zakresie definiowania i klasyfikacji tego zjawiska. W dalszej części przedstawiono krótki rys historyczny prostytucji i seksturystyki w Tajlandii. W artykule wykazano, że seksturystyka jest popularnym celem przyjazdów turystów zagranicznych do Tajlandii. Ostatnia część artykułu to charakterystyka trzech podstawowych typów seksturystów przyjeżdżających do Tajlandii. Przedstawiona w artykule analiza wykazała istotne znaczenie seksturystyki dla przyjazdowego ruchu turystycznego do Tajlandii. Wskazała również na typowe jej formy (głównie podróże mężczyzn). W artykule wykorzystano publikacje naukowe oraz źródła wtórne, głównie o charakterze statystycznym.

Słowa kluczowe: seksturystyka, ruch turystyczny, popyt, Tajlandia.

Wprowadzenie

Problem seksturystyki jest istotny z punktu widzenia rozwoju funkcji turystycznej wielu destynacji, zarówno o charakterze krajowym, regionalnym czy lokalnym. Zjawisko to jest widoczne w większości regionów świata. Powszechnie uważa się, że do jednych z bardziej atrakcyjnych kierunków wyjazdów o charakterze seksturystycznym można zaliczyć Tajlandię. Co więcej, Tajlandia jest częstokroć uznawana za „raj seksturystyki”. W badaniach J. Poczty i I. Szebiotko przeprowadzonych w 2013 r. na grupie 202 osób okazało się, że do najczęstszych

---

* Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

** Katedra Turystyki i Marketingu, Wydział Nauk Ekonomicznych, Politechnika Koszalińska

skojarzeń związanych z seksturystyką zaliczono: prostytutkę (59,9% wskazań) oraz na drugim miejscu – Tajlandię (52%)¹. Taka sytuacja ma również przełożenie typowo praktyczne. Badania przeprowadzone przez J. Borzyszkowskiego w 2010 r. na grupie 309 osób wykazały, że wśród badanych, którzy podróżowali w celach seksturystycznych, Tajlandia generowała 7,3% wyjazdów². W ostatnich czasach turystyka zaczęła być postrzegana jako źródło bardzo wysokich dochodów dla budżetu Tajlandii, a tym samym rozpoczął się okres jej bardzo agresywnej promocji przez Tajską Organizację Turystyczną. Trzeba tutaj zaznaczyć, że seks jest jednym z najefektywniejszych wabików dla turystów odwiedzających ten kraj. O ile można traktować seksbiznes jako branżę bardzo specyficzną, nie można odmówić jej znaczenia dla rozwoju turystyki w danym regionie. Wszak klienci korzystają z zakwaterowania, wyżywienia czy transportu, tym samym przynosząc przychody lokalnemu społeczeństwu³. Dlatego też seksturystyka ma tak istotne znaczenie dla takich krajów jak Tajlandia.

W niniejszym artykule przedstawiono popytową stronę tego zjawiska w Tajlandii. Poza rozważaniami teoretycznymi, dokonano analizy przyjazdowego ruchu turystycznego do Tajlandii wraz z oszacowaniem wielkości podróży seksturystycznych. Przedstawiono również podstawowe typy seksturystów odwiedzających Tajlandię. W opracowaniu wykorzystano literaturę naukową oraz szereg innych publikacji, m.in. zawierających dane statystyczne. Wybór kraju nie jest przypadkowy. Tajlandia uważana jest za popularną destynację, w której wyraźnie widoczne jest zjawisko seksturystyki. Pogląd taki zauważalny jest również w opracowaniach naukowych. Przykładowo, uważa się że do krajów, w których seksturystyka wyraźnie się rozwija, należą przede wszystkim:

- w Azji – Tajlandia, Wietnam, Tajwan, Filipiny, Kambodża, Birma, Indonezja, Laos, Indie;
- w Ameryce Środkowej i Południowej – Dominikana, Haiti, Brazylia, Kostaryka, Jamajka;
- w Afryce – Kenia, RPA⁴.

---

¹ J. Poczta, I. Szebiotko, *Seksturystyka – między turystyką kulturową a patologiczną*, „Turystyka Kulturowa” nr 4, 2014, s. 23.

² J. Borzyszkowski J., *Sex and the eroticism as tourist motives*, „Revista de Turism”, Economics and Tourism Department of Economic Sciences and Public Administration faculty, Stefan cel Mare University of Suceava, Romania, no. 12, 2011 a, s. 26.

³ M. Duczyńska, *Seksturystyka jako narzędzie w kreowaniu wizerunku kraju recepcji turystycznej oraz polepszaniu kondycji ekonomicznej państw na przykładzie Kenii i Królestwa Tajlandii*, praca magisterska napisana pod kierunkiem A. Niezgody, Wydział Gospodarki Międzynarodowej, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Poznań 2012, s. 58.

⁴ W. Kurek (red.), *Turystyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 255.

Z kolei R. D. Evans, C. J. Forsyth i G. Wooddell podają, iż najważniejsze destynacje seksturystyczne na świecie to region Azji Południowo-Wschodniej (w tym Tajlandia) i karaibski⁵. Do innych popularnych obszarów można zaliczyć również Egipt, Ibizę, Majorkę czy Tunezję.

Podstawowym celem niniejszego artykułu jest próba oszacowania seksturystycznego ruchu przyjazdowego do Tajlandii, a tym samym wskazanie na jego znaczenie w turystyce tajskiej. Dodatkowo przedstawiono ogólną typologię osób biorących udział w seksturystyce w analizowanym kraju.

Teoretyczne aspekty zjawiska seksturystyki

Turystyka seksualna to niewątpliwie zagadnienie przywołujące na myśl kontrowersyjne skojarzenia. Mimo, iż zaczęto na jej temat mówić głośno i często dopiero w ostatnich dwóch dekadach, zjawisko to ma długą historię na kartach dziejów turystyki, sięgającą czasów starożytnych. W wyobraźni poszczególnych jednostek kreować może ona diametralnie różne obrazy zachowań osób ją uprawiających oraz okoliczności, w których ma miejsce⁶. Dlatego też turystyka seksualna jest jednym z najbardziej kontrowersyjnych aspektów współczesnej turystyki międzynarodowej⁷.

Seksturystyka jest zjawiskiem złożonym. Do dnia dzisiejszego trwa dyskusja i występują rozbieżności w definiowaniu i klasyfikacji tego rodzaju turystyki⁸. W literaturze naukowej, szczególnie zagranicznej, występuje szereg definicji seksturystyki. Przykładowo, W. Kibicho definiuje ją jako rodzaj turystyki, w którym główną motywacją lub celem podróży jest konsumpcja lub komercyjne zaangażowanie się w relacje seksualne⁹. Według M. Clancy obejmuje podróże osób z jednego kraju do drugiego i towarzyszące temu zjawisko wymiany rzeczy wartościowych w zamian za usługi seksualne świadczone przez mieszkańców

---

⁵ R. D. Evans, C. H. Forsyth, G. Wooddell, *Macro and Micro Views of Erotic Tourism*, „Deviant Behaviour: An Interdisciplinary Journal”, vo. 21, Taylor & Francis, 2000, s. 538.

⁶ J. Poczta, I. Szebiotko, *Seksturystyka...*, op. cit., s. 16.

⁷ G. Godlewski, M. Wereszczuk, *Sex tourism – a function or a dysfunction of the contemporary travel sector/Turystyka erotyczna – funkcja czy dysfunkcja współczesnego sektora podróży*, „Polish Journal of Sport and Tourism”, vol. 17, 2010, s. 11.

⁸ J. Borzyszkowski, *Problem zdefiniowania i klasyfikacji seksturystyki*, „Turystyka Kulturowa”, nr 1, 2011 b, s. 20.

⁹ W. Kibicho, *Sex Tourism in Africa: Kenya's Booming Industry*, Ashgate Publishing, 2009, s. 17.

kraju docelowego¹⁰. Z kolei Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO) definiuje ją jako podróże organizowane przez przemysł turystyczny albo bez jego udziału, ale wykorzystujące jego struktury, których podstawowym celem jest doprowadzenie do komercyjnych kontaktów seksualnych między turystami a osobami zamieszkującymi dane terytorium¹¹.

Znaczne problemy stwarza również klasyfikacja podróży o charakterze seksualnym. Definicja przyjęta przez UNWTO wskazuje na „prostytucyjny” charakter turystyki seksualnej. Nie zgadza się z tym założeniem m.in. M. Opperman, wg którego turystyka seksualna powinna obejmować również tzw. „turystykę romantyczną”, czy przypadkowe stosunki płciowe¹². Zdefiniowanie seksturystyki przysparza też wielu innych problemów i rodzi wiele pytań z tym związanych. Dla przykładu, czy turysta, którego łączą stosunkowo długie relacje z pracownikiem seks-biznesu, powinien być traktowany na równi z turystą, którego kontakt jest często przypadkowy i zazwyczaj nie powtórzy się? Ponadto, czy seksturystą można nazwać osobę, której podstawowy motyw podróżowania dotyczy kontaktu cielesnego, czy tylko osobę, która taki zamiar zrealizowała¹³?

Wszystkie te aspekty sprawiają, że zjawisko turystyki seksualnej jest przedmiotem wielu badań i analiz, szczególnie w literaturze zagranicznej. Opracowania na ten temat mają różny charakter. Odnoszą się np. do konkretnej destynacji, w której to zjawisko występuje (m.in. Clancy)¹⁴, poszczególnych segmentów seksturystów, np. w oparciu o płeć (Jeffreys)¹⁵, czy wpływu zjawiska na zdrowie człowieka (Bender, Furman)¹⁶.

Niezależnie od wielu różnic w pojmowaniu i klasyfikacji tego zjawiska, należy wyraźnie podkreślić iż ten rodzaj turystyki jest dość istotnym w strukturze

---

¹⁰ M. Clancy, *The Globalization of Sex Tourism and Cuba: A Commodity Chains Approach*, „Studies in Comparative International Development”, Winter 2002, vo. 36, No. 4, 2002, s. 72.

¹¹ *WTO Statement on the Prevention on the Organized Child Sex Tourism*, UNWTO, Egypt 1995.

¹² H. J. Gibson, *Gender in Tourism: Theoretical Perspectives*, Women as Producers and Consumers of Tourism in Developing Regions, pod red. Y. Apostolopoulos, S. Sönmez, D. J. Timothy, Praeger Publishers, 2001, s. 35.

¹³ B. Mullings, *Fantasy Tours; Exploring the Global Consumption of Caribbean Sex Tourism*, (w:) *New Forms of Consumption. Consumers, Culture and Commodification*, pod red. M. Gottdiener, Rowman & Littlefield Publishers, 2000, s. 233.

¹⁴ M. Clancy, *The Globalization...*, op. cit.

¹⁵ S. Jeffreys, *Sex Tourism: Do Women Do It Too?* „Leisure Studies”, 22, 2003.

¹⁶ K. Bender, R. Furman, *The Implications of Sex Tourism on Men's Social, Psychological, and Physical Health*, „The Qualitative Report”, Volume 9 Number 2 June 2004.

globalnego ruchu turystycznego. Co więcej, wiele destynacji (zarówno krajowych, jak i regionalnych czy lokalnych) powszechnie kojarzonych jest z tym zjawiskiem. Tym samym, seksturystyka jest często ważnym (a nawet – wiodącym) rodzajem turystyki dla wielu krajów, regionów czy miast. Można nawet przyjąć że turystyka seksualna ma charakter globalny¹⁷. Dodatkowo, zakłada się, iż jest to rynek rozwojowy¹⁸.

Ogólnie, w turystyce seksualnej głównym motywem podróży jest przeżycie przez turystę erotycznych przygód. Powodami mogą być m.in. płytkość i zanikanie stosunków międzyludzkich czy wyobrażenie sobie idealnych kochanków i poszukiwanie ich wzorca¹⁹. Z. Kruczek i M. Banaszekiewicz opisują również przyczyny popularności seksturystyki, wśród których wymieniają m.in. globalny rynek konsumpcji, znaczenie mediów czy sam charakter turystyki masowej (w tym anonimowość, dająca poczucie bezpieczeństwa)²⁰.

Historia prostytucji i seksturystyki w Tajlandii

Początków seksturystyki w Tajlandii należy upatrywać nie w czasie rozwoju turystyki międzynarodowej, ale w okresie powszechnej akceptacji antycznych prawd buddyjskich, wg których kobiety pozbawione były wszelkich praw i stały się niemalże niewolnicami mężczyzn. Gwałtowny rozwój prostytucji nastąpił po komercjalizacji upraw ryżu. Podpisanie w 1855 r. tzw. Traktatu Bowringa otworzyło rynek tajski na zagraniczną siłę roboczą, której większość stanowili młodzi mężczyźni z Chin, dla których celem było krótkotrwałe wsparcie finansowe rodzin oraz późniejszy powrót do domu. Jednakże rozwój upraw ryżu w Tajlandii zachęcił jeszcze więcej Chińczyków, którzy osiedlali się w okolicach

---

¹⁷ Z. Kruczek, M. Banaszekiewicz, *Kontrowersje wokół turystyki seksualnej*, (w:) *Turystyka kontrowersyjna na współczesnym rynku podróży – formy, uwarunkowania, skutki*, G. Godlewski, M. Zalech (red.), AWF Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia w Białej Podlaskiej, 2015, s. 110.

¹⁸ G. Godlewski, *Seksturystyka w opinii młodych Polaków – potencjał i perspektywy*, (w:) *Turystyka kontrowersyjna na współczesnym rynku podróży – formy, uwarunkowania, skutki*, G. Godlewski, M. Zalech (red.), AWF Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia w Białej Podlaskiej, 2015, s. 126.

¹⁹ A. P. Lubowiecki-Vikuk, M. Paczyńska-Jędrycka, *Współczesne tendencje w rozwoju form rekreacyjnych i turystycznych*, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2010, s. 35.

²⁰ Z. Kruczek, M. Banaszekiewicz, *Kontrowersje...*, op. cit., s. 110-111.

portu w Bangkoku. Oddaleni od domu mieszkańcy Kraju Środka często korzystali z usług seksualnych, przyczyniając się tym samym do wzrostu liczby osób prostytuujących się²¹.

Na początku lat 60. ubiegłego stulecia do Azji Południowo-Wschodniej zaczęły przybywać wojska amerykańskie. Często żołnierze z baz w Południowym Wietnamie wybierali się na tygodniowe „rekreacyjno-relaksacyjne” pobyty w Tajlandii. Szacuje się, że w czasie dwunastoletniej okupacji ze strony USA na terenie Bangkoku (oraz w bazach sytuowanych na północy kraju) kilkukrotnie wzrosła liczba klubów nocnych, agencji towarzyskich i barów²². Do końca lat 60. XX w. na terenie Tajlandii stacjonowało około 40 tys. żołnierzy amerykańskich, a w tym samym czasie w Wietnamie było ich prawie pół miliona²³. Wysoki popyt na szeroko rozumianą rozrywkę powodował powstawanie wielu centrów rozrywkowych wokół baz wojskowych. Infrastruktura ta stała się bezużyteczna tuż po zakończeniu wojny wietnamskiej. Uważa się, że pobyt tak ogromnej liczby wojska w tym regionie przyczynił się do rozwoju seksbiznesu z prostych agencji towarzyskich (obsługujących głównie miejscowych) do wielkich kompleksów oferujących usługi masażystek, tancerek oraz prostytutek.

Wycofanie się wojsk amerykańskich spowodowało pozostawienie seksbiznesu bez klientów. Luka ta została jednak szybko wypełniona przez turystów zagranicznych. Warto tutaj zaznaczyć, że w tym okresie na jedną kobietę przyjeżdżającą do Tajlandii przypadało aż dwóch mężczyzn²⁴. Pierwszą falę turystów stanowili głównie spragnieni rozrywek Amerykanie i Europejczycy. Co jednak może zaskakiwać, aż do lat 70. XX w. to Japończycy przewyższali wszystkich pod względem organizacji wyjazdów „all inclusive” przygotowanych tylko dla mężczyzn. Wycieczki te organizowane były głównie dla mniej zamożnych Japończyków, nieznających języków obcych. Cieszyły się one tak wielką popularnością, że szacunkowo w latach 70. XX w. 80-90% wszystkich turystów z Japonii stanowili mężczyźni (dla porównania w USA czy Europie odsetek ten wynosił od 30% do 60%)²⁵. W tym okresie wyjazdy te były częścią strategii motywacyjnej i często stanowiły nagrodę dla męskiej części załogi za sukcesy zawodowe.

---

²¹ D. Leheny, *A political economy of Asian sex tourism*, „Annals of Tourism Research”, 14, 1995.

²² W. Lee, *Prostitution and Tourism in South-East Asia*, Working Women: International Perspectives on Labour and Gender Ideology, pod red. N. Redclift, M. T. Sinclair, Routledge, London 1991.

²³ T. Thanh-Dam, *The Dynamics of Sex Tourism: The Case of Southeast Asia*, <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-7660.1983.tb00165.x/pdf>, 1983.

²⁴ W. Lee, *Prostitution...*, op. cit.

²⁵ H. Muroi, N. Sasaki, *Tourism and Prostitution in Japan*, (w:) Gender, Work and Tourism, New York, Routledge, 1997.

Globalny rozwój przyczynił się do powstania dysproporcji pomiędzy narodami, a tym samym wytworzył możliwości podróżowania do miejsc, gdzie życie jest tańsze niż w kraju pochodzenia. Społeczność międzynarodowa przyczyniła się do tego procesu aktywnie promując turystykę w tym regionie i jednocześnie przysmykając oko na związany z tym wzrost prostytucji. Z kolei biedne państwa, takie jak Tajlandia, potrzebowały wzmożonego napływu obcej waluty. W latach 70. i 80. ubiegłego wieku wiele rządów azjatyckich decydowało się na inwestowanie dużych środków pieniężnych w agresywną promocję narodowych linii lotniczych, gdyż napływ turystów był w stanie utrzymać infrastrukturę i zapłacić miejsca noclegowe²⁶.

Od początku lat 80. XX w. można obserwować nowe wzorce w turystyce tajskiej. Nawiązując do przykładu Japończyków, liczba kobiet japońskich podróżujących do Tajlandii wzrosła w tym okresie kilkukrotnie, przewyższając momentami liczbę mężczyzn. Rządy dostrzegły w tym fakcie nową grupę docelową, mogącą przynieść jeszcze większe zyski. Japonki jednak stanowczo unikały miejsc, kojarzonych z seksturystyką. Zaczęły nawet publicznie krytykować to zjawisko, organizując protesty, które zwróciły uwagę organizacji międzynarodowych na sytuację w Tajlandii. Warto podkreślić, że Japonki również krytykowały sam fakt promocji seksturystyki w ich własnym kraju. Rząd tajski zignorował ostrzeżenia organizacji międzynarodowych i nie zwracał uwagi na wszystko, co działo się na terenie kraju. Dopiero kilka lat później rząd, z niewielkim sukcesem, próbował opanować rozwój seksturystyki w Tajlandii (m.in. anulowano wiele wycieczek „tylko dla mężczyzn” z Japonii).

Wyraźny nacisk położony na kraje Azji Środkowo-Wschodniej przyczynił się do stonowania reklamowania ich jako rajów dla seksturystów. Spadek ich przyjazdów przyczynił się do zaistnienia ciekawego zjawiska: tajskie prostytutki masowo migrowały m.in. do Japonii, by osiąść w dużych ośrodkach miejskich i tam dalej świadczyć usługi seksualne²⁷.

Najistotniejszą cechą obecnego rozwoju seksturystyki jest fakt, że żądania jednego kraju mogą umieścić drugi na takiej, a nie innej ścieżce rozwoju turystyki. Kobiety zaangażowane w prostytucje w swoich własnych krajach są spychane na marginalną pozycję w procesie globalizacji. Jednocześnie trzeba pamiętać, że większość kobiet zaangażowanych w seksbiznes w Tajlandii robi to ze swojej własnej woli, dokonując najlepszego, w ich opinii, wyboru.

---

²⁶ M. Duczynska, *Seksturystyka...*, op. cit., s. 60.

²⁷ H. Muroi, N. Sasaki, *Tourism...*, op. cit.

Ruch turystyczny w Tajlandii i znaczenie seksturystyki w jego strukturze

Tajlandia jest przykładem kraju charakteryzującym się wyraźnym wzrostem (szczególnie w ostatnich latach) w zakresie przyjazdowego ruchu turystycznego. W tym względzie warto prześledzić dane statystyczne z lat 2004-2015 (tab. 1).

Tabela 1. Liczba turystów zagranicznych (w mln) odwiedzających Tajlandię w latach 2004-2015

Lp.	Rok	Liczba turystów
1	2004	11,7
2	2005	11,6
3	2006	13,8
4	2007	14,5
5	2008	14,6
6	2009	14,2
7	2010	15,9
8	2011	19,2
9	2012	22,4
10	2013	26,5
11	2014	24,8
12	2015	29,9

Źródło: *Ministry of Tourism and Sports*, <http://www.tourism.go.th>, 2016.

Z tab. 1 wynika, że w latach 2004-2015 wielkość przyjazdowego ruchu turystycznego do Tajlandii wzrosła aż o 156%. Szczególnie wyraźny wzrost odnotowano w latach 2011-2015 (z jedynym przypadkiem spadku wielkości w 2014 r.). Dzięki temu Tajlandia od kilku lat zajmuje coraz wyższą pozycję wśród najliczniej odwiedzanych krajów na świecie. W 2013 r. stawiało to Tajlandię na 10. miejscu na świecie²⁸.

W strukturze przyjazdowego ruchu turystycznego do Tajlandii wymienia się następujące motywy, tj.: wypoczynek/wakacje, sprawy służbowe, udział w kongresach i konferencjach i inne. Dla przykładu, struktura ruchu turystycznego wg motywów przyjazdów w 2007 r. przedstawiała się następująco:

- wypoczynek/wakacje – 83% wszystkich przyjazdów,
- sprawy służbowe – 9%,
- udział w kongresach i konferencjach – 4%,
- inne cele – 4%²⁹.

²⁸ *UNWTO Tourism Highlights 2014 Edition*, UNWTO, Madrid 2014, s. 6.

²⁹ *International Tourist Arrivals by Purpose of Visit. January-December 2007*, Immigration Bureau, Police Department, Thailand 2008.

Warto zaznaczyć, iż turystyka przyjazdowa do Tajlandii zdominowana jest przez mężczyzn – w 2007 r. stanowili oni 2/3 wszystkich turystów³⁰. Niemniej, procentowy udział mężczyzn w strukturze przyjazdowego ruchu turystycznego maleje. Dane statystyczne za 2013 r. mówią, że mężczyźni stanowią 58% wszystkich turystów³¹.

Jak wobec powyższego kształtuje się udział seksturystyki w ogólnej strukturze ruchu turystycznego w Tajlandii? Należy podkreślić, iż oszacowanie ruchu seksturystycznego jest trudne i praktycznie niemożliwe. Wynika to z faktu, iż zdecydowana większość seksturystów wyjeżdżając na wakacje wskazuje wypoczynek jako podstawowy cel podróży³². Niemniej, dla badanego rynku czasami przedstawia się szacunki dotyczące tego zjawiska. Pochodzą one z różnych okresów, mają dość zróżnicowany charakter oraz opierają się praktycznie jedynie na podróżach mężczyzn. Przewiduje się, iż w 1999 r. ok. 8 mln turystów zagranicznych odwiedziło ten kraj. Z tej liczby 70% stanowili tzw. „samotni mężczyźni” – z ich grupy kolejne 70% przyjechało głównie w celach erotycznych, tj. ok. 3,92 mln³³. Według innych źródeł, prawie 70% całej tej liczby stanowią mężczyźni, z których ponad 3/4 deklaruje, że przyjeżdża do Tajlandii w celu seksualnym³⁴. Jak w takim razie szacunkowo wygląda obecnie wielkość ruchu przyjazdowego w celach seksturystycznych? Według danych tajskiego Ministerstwa Turystyki i Sportu do Tajlandii w 2013 r. przyjechało łącznie 26,5 mln turystów zagranicznych³⁵. Jak wspomniano powyżej, mężczyźni stanowią 58% wszystkich turystów³⁶. Bazując na powyższych danych (58% – mężczyźni, z tego 3/4 – przyjazd w celu seksualnym), można szacować, że ok. 11,5 mln turystów przyjeżdża w celach seksturystycznych. A mowa tylko o męskiej grupie turystów.

Podsumowując powyższe rozważania należy podkreślić, iż trudno jednoznacznie określić wielkość ruchu turystycznego w badanych celach. Sytuacja taka nie jest charakterystyczna jedynie dla Tajlandii. Problem ten dotyczy praktycznie wszystkich destynacji. Niemniej, bazując na szacunkach można jednoznacznie stwierdzić, iż w przypadku badanego kraju jest to potężna część rynku turystycznego.

---

³⁰ *International Tourist Arrivals by Sex. January-December 2007*, Immigration Bureau, Police Department, Thailand 2008.

³¹ *Statistical Yearbook of Thailand 2013*, National Statistical Office, Bangkok, 2014, s. 421.

³² *Sextourism*, <http://www.sextourism.org.net>, 2014.

³³ *Thailand – Tourism and the Sex Industry* (materiał powielony).

³⁴ M. Duczyńska, *Seksturystyka...*, op. cit., s. 57.

³⁵ *Ministry of Tourism...*, op. cit.

³⁶ *Statistical Yearbook...*, op. cit., s. 421.

Typologia turystów biorących udział w seksturystyce

Grupa seksturystów odwiedzających Tajlandię jest homogeniczna, a jej członkowie to raczej mężczyźni w średnim wieku, różniący się od siebie poziomem wykształcenia i dochodami. Z danych organizacji pozarządowych wynika, że w 1999 r. 3,92 mln mężczyzn przyjechało do Tajlandii tylko w celach seksualnych. Spośród nich aż 1,4 mln pochodziło z Europy. Liczby te nie zawierają osób, które były w kraju tylko przejazdem w drodze na Filipiny, Indonezję czy Sri Lankę (uznawaną za najpopularniejszy kraj wśród homoseksualistów).

Aby określić typologię seksturystów (męskich) przyjeżdżających do Tajlandii, bazowano na podziale zastosowanym przez J. O' Connell Davidson, tj.:

- „Mr. Macho” (Pan Macho) – zazwyczaj młoda osoba, w wieku powyżej 20 lat o średnim poziomie wykształcenia, poszukująca jak największej liczby wrażeń seksualnych,
- „Mr. Average” (Pan Przeciętniak) – zainteresowany przeżyciami romantycznymi i zaangażowaniem emocjonalnym z jedną lub kilkoma kobietami,
- „Mr. Professional” (Pan Profesjonalista) – biznesmen o wyrafinowanych preferencjach seksualnych³⁷.

Zastosowany ogólny podział seksturystów pozwala na charakterystykę mężczyzn przyjeżdżających do Tajlandii. Pierwsza grupa to zazwyczaj mniej lub bardziej wykształceni robotnicy poniżej 30 roku życia. Wielu z nich jest wytatuowanych i uważa samych siebie za wyjętych spod prawa. Sami organizują kolejne wyprawy w okolice Pattayi, unikając wycieczek oferowanych przez biura podróży. Decyzja o przyjeździe w to miejsce była podyktowana rekomendacjami innych seksturystów. Podróżują w grupach męskich, kilkuosobowych (od 3 do 4 osób). Większość z nich korzystała z usług prostytutek w ojczyźnie, a motywacją przyjazdu do Tajlandii jest głównie niska cena usług seksualnych, a także jakość doznań erotycznych (mężczyźni w tej grupie twierdzą, że nie myślą o Tajkach, jak o prostytutkach, z którymi byli wcześniej). Ponadto w Tajlandii dostają poczucie władzy i możliwość odbycia wielu niezobowiązujących stosunków, często również decydują się na eksperymenty, których uniknęliby w swojej ojczyźnie (np. seks z transseksualistami). Mężczyźni w tej grupie mieli świadomość, że seksbiznes dla Tajek jest drogą do ucieczki z biedy, a tym samym uznali seksturystykę za zjawisko pozytywne. Dla wielu z nich urastała ona do rangi „dobra”, które bogaty Zachód może łaskawie dać biednemu Wschodowi.

Z kolei „Pan Przeciętniak” jest wdowcem lub rozwodnikiem (często nawet wielokrotnym), wybierającym ofertę biura podróży na swoją pierwszą wyprawę

³⁷ J. O' Connell Davidson, *Prostitution, power and freedom*, Cambridge: Polity, 1998.

do Tajlandii. Posiada wykształcenie co najmniej średnie, umożliwiające mu pracę na średnim szczeblu zarządzania. Deklaruje brak kontaktów z prostytutkami w rodzinnym kraju oraz gotowość do nawiązania relacji uczuciowo-emocjonalnej z jedną lub wieloma kobietami. Podobnie jak mężczyźni z pierwszej grupy, panowie uważają, że seks z Tajką nie jest tym samym co stosunek z prostytutką. Uważają Tajki za wierniejsze i bardziej niewinne, tłumaczą ich zaangażowanie w „związek” wysoką atrakcyjnością białych mężczyzn, zupełnie pomijając aspekt finansowy relacji. Część z nich ma świadomość, że to bieda jest przyczyną zaangażowania Tajek w seksbiznes. Nie potrafią jednak przekonać siebie, że faktycznie są pożądanymi i zachodząca wymiana jest zupełnie uczciwa. Dążą do „poprawnego” traktowania dziewcząt przez hojne napiwki i podarunki. Wypowiedzi wielu z nich charakteryzuje dwuznaczność: od wielkiej sympatii i uznania („robią to dla swoich rodzin”), po wrogość³⁸.

Ostatnia grupa to wysoko wykształceni kosmopolici, często podróżujący po świecie. W przeciwieństwie do dwóch pozostałych grup, mężczyźni ci odcinają się od stwierdzeń „jestem seksturystą”, twierdząc że przyjeżdżają tu jedynie w celach biznesowych. Odwiedzają mniej rozwinięte miejsca, spędzają wiele czasu w Bangkoku, odwiedzając Pattayę tylko dla relaksu. Deklarują, że nie korzystają z usług prostitutek w innych miejscach na świecie. Tajlandia jest wyjątkiem, ponieważ dziewczyny tutaj są bardziej naturalne i niewinne, a kupno usług seksualnych jest bardzo łatwe.

Ponadto, w 2006 r. amerykańska badaczka F. Yokota przeprowadziła badanie obejmujące 30 mężczyzn pochodzących z Japonii, przyjeżdżających do Tajlandii w celu zakupu usług seksualnych. Dobór próby był celowy, respondentami byli heteroseksualni mężczyźni pomiędzy 18 a 39 rokiem życia, podróżujący bez żon czy narzeczonych, planujący powrót do Japonii i spędzający w Bangkoku co najmniej 5 dni. Dodatkowo, większość z nich wynajmowała hotele w dzielnicy Khosasan, słynącej jako „sanktuarium” dla backpackerów, gdzie znajduje się ponad 90 obiektów oferujących noclegi za mniej niż 10 dolarów. Na podstawie odpowiedzi respondentów udało się ustalić, że przeciętny seksturysta ma 27 lat, jest czasowo bezrobotny (53% badanych) i odwiedza Tajlandię nie po raz pierwszy w swoim życiu (63%). Z tej grupy, 27 respondentów było singlami w czasie przeprowadzania badania, a zaledwie 3 deklaroowało, że są w stałych związkach z Tajkami. Prawie połowa badanych spędziła w Tajlandii mniej niż 2 tygodnie, a 23% planowało zostać tam na dłużej niż dwa miesiące. Ankietowani mężczyźni w czasie ponad 40 minutowej rozmowy byli również pytani o przyczyny, dla których kupują oni usługi seksualne. Wyróżniono 8 przyczyn:

---

³⁸ J. O'Connell Davidson, *Prostitution...*, op. cit.

- poczucie wolności oraz anonimowość,
- liberalne prawo,
- odczuwanie atrakcyjności seksualnej,
- poczucie wyższości nad kobietami tajskimi,
- samotność,
- biologiczne potrzeby seksualne,
- informacje od znajomych,
- szeroka dostępność tanich usług seksualnych³⁹.

Ponad 50% badanych uznało, że sprzedaż usług seksualnych na taką skalę jest zjawiskiem normalnym. Takie poczucie „normalności” zachęcało ich do zaangażowania się w seksbiznes podczas pobytu w Tajlandii. Podobnie jak wymieniona wyżej grupa „Panów Przeciętniaków”, część respondentów w tym badaniu również odczuwa, że płacąc Tajkom za seks przyczyniają się do polepszenia ich standardu życia. Większość respondentów uważała również, że Tajki są atrakcyjniejsze (np. szczuplejsze) niż prostytutki w innych krajach. Najczęściej wymienianą przyczyną zakupu usług seksualnych była ich niska cena w odniesieniu do wysokiej jakości⁴⁰.

Zakończenie

Przedstawiona w artykule problematyka jest ważna z kilku powodów. Przede wszystkim przedstawiono w nim problem zjawiska seksturystyki w destinacji, która powszechnie uważana jest za jedną z ważniejszych w tym względzie. Przeprowadzona dyskusja jednoznacznie potwierdziła pewne różnice w pojmowaniu samego zjawiska i form podróży seksturystycznych. To wpływa również na brak dokładnych liczb określających wielkość ruchu seksturystycznego w Tajlandii, ale również i innych krajach. Przedstawione w artykule wielkości należy traktować jedynie jako szacunki. Niemniej, ukazują one, że turystyka seksualna ma ogromne znaczenie dla analizowanej destinacji.

Zawarta w artykule typologia seksturystów pokazuje, że można mówić o trzech podstawowych rodzajach tych osób. W zasadniczy sposób różnią się oni pod względem chociażby wieku, wykształcenia czy zamożności. Tak jak trudno jest określić łączną liczbę seksturystów przyjeżdżających do Tajlandii, tak też jeszcze większe problemy wynikają z oszacowania wielkości poszczególnych grup (typów).

---

³⁹ F. Yokota F., *Sex behaviour of male Japanese tourists in Bangkok Thailand*, http://www.hawaii.edu/hivandaids/Sex_Behaviour_of_Male_Japanese_Tourists_in_Bangkok_Thailand.pdf, 2006.

⁴⁰ M. Duczyńska, *Seksturystyka...*, op. cit.

Bibliografia

1. Bender K., Furman R., *The Implications of Sex Tourism on Men's Social, Psychological, and Physical Health*, „The Qualitative Report”, Volume 9, Number 2, June 2004.
2. Borzyszkowski J., *Sex and the eroticism as tourist motives*, „Revista de Turism”, Economics and Tourism Department of Economic Sciences and Public Administration faculty, Stefan cel Mare University of Suceava, Romania, no. 12, 2011 a.
3. Borzyszkowski J., *Problem zdefiniowania i klasyfikacji seksturystyki*, „Turystyka Kulturowa”, nr 1, 2011 b.
4. Clancy M., *The Globalization of Sex Tourism and Cuba: A Commodity Chains Approach*, „Studies in Comparative International Development”, Winter 2002, vo. 36, No. 4, 2002.
5. Duczyńska M., *Seksturystyka jako narzędzie w kreowaniu wizerunku kraju recepcji turystycznej oraz polepszaniu kondycji ekonomicznej państw na przykładzie Kenii i Królestwa Tajlandii*, praca magisterska napisana pod kierunkiem A. Niezgody, Wydział Gospodarki Międzynarodowej, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Poznań 2012.
6. Evans R. D., Forsyth C. H., Wooddell G., *Macro and Micro Views of Erotic Tourism*, „Deviant Behaviour: An Interdisciplinary Journal”, vo. 21, Taylor & Francis, 2000.
7. Gibson H. J., *Gender in Tourism: Theoretical Perspectives*, Women as Producers and Consumers of Tourism in Developing Regions, pod red. Y. Apostolopoulos, S. Sönmez, D. J. Timothy, Praeger Publishers, 2001.
8. Godlewski G., *Seksturystyka w opinii młodych Polaków – potencjał i perspektywy*, (w:) *Turystyka kontrowersyjna na współczesnym rynku podróży – formy, uwarunkowania, skutki*, G. Godlewski, M. Zalech (red.), AWF Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia w Białej Podlaskiej, 2015.
9. Godlewski G., Wereszczuk M., *Sex tourism – a function or a dysfunction of the contemporary travel sector/Turystyka erotyczna – funkcja czy dysfunkcja współczesnego sektora podróży*, „Polish Journal of Sport and Tourism”, vol. 17, 2010.
10. *International Tourist Arrivals by Purpose of Visit. January-December 2007*, Immigration Bureau, Police Department, Thailand 2008.
11. *International Tourist Arrivals by Sex. January – December 2007*, Immigration Bureau, Police Department, Thailand 2008.
12. Jeffreys S., *Sex Tourism: Do Women Do It Too?* „Leisure Studies”, 22, 2003.

13. Kibicho W., *Sex Tourism in Africa: Kenya's Booming Industry*, Ashgate Publishing, 2009.
14. Kruczek Z., Banaszekiewicz M., *Kontrowersje wokół turystyki seksualnej*, (w:) *Turystyka kontrowersyjna na współczesnym rynku podróży – formy, uwarunkowania, skutki*, G. Godlewski, M. Zalech (red.), AWF Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia w Białej Podlaskiej, 2015.
15. Kurek W. (red.), *Turystyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
16. Lee W., *Prostitution and Tourism in South-East Asia*, Working Women: International Perspectives on Labour and Gender Ideology, pod red. N. Redclift, M. T. Sinclair, Routledge, London 1991.
17. Leheny D., *A political economy of Asian sex tourism*, „Annals of Tourism Research”, 14, 1995.
18. Lubowiecki-Vikuk A. P., Paczyńska-Jędrycka M., *Współczesne tendencje w rozwoju form rekreacyjnych i turystycznych*, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2010.
19. *Ministry of Tourism and Sports*, <http://www.tourism.go.th>, 2016.
20. Mullings B., *Fantasy Tours; Exploring the Global Consumption of Caribbean Sex Tourism*, (w:) *New Forms of Consumption. Consumers, Culture and Commodification*, pod red. M. Gottdiener, Rowman & Littlefield Publishers, 2000.
21. Muroi H., Sasaki N., *Tourism and Prostitution in Japan*, (w:) *Gender, Work and Tourism*, New York, Routledge, 1997.
22. O'Connell Davidson J., *Prostitution, power and freedom*, Cambridge: Polity, 1998.
23. Poczta J., Szebiotko I., *Seksturystyka – między turystyką kulturową a patologiczną*, „Turystyka Kulturowa” nr 4, 2014.
24. *Sextourism*, <http://www.sextourism.org.net>, 2014.
25. *Statistical Yearbook of Thailand 2013*, National Statistical Office, Bangkok, 2014.
26. *Thailand – Tourism and the Sex Industry* (materiał powielony). Thanh-Dam T., *The Dynamics of Sex Tourism: The Case of Southeast Asia*, <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-7660.1983.tb00165.x> 7660./pdf., 1983.
27. *UNWTO Tourism Highlights 2014 Edition*, UNWTO, Madryd 2014.
28. Yokota F., *Sex behaviour of male Japanese tourists in Bangkok Thailand*, http://www.hawaii.edu/hivandaids/Sex_Behaviour_of_Male_Japanese_Tourists_in_Bangkok_Thailand.pdf, 2006.
29. *WTO Statement on the Prevention on the Organized Child Sex Tourism*, UNWTO, Egipt 1995.

DEMAND SIDE OF SEX TOURISM IN A COUNTRY WITH A SUBSTANTIAL SIGNIFICANCE OF THIS KIND OF TOURISM: EXAMPLE OF THAILAND

In the article, selected issues were presented concerning the demand side of sex tourism in Thailand. This country is commonly considered as a destination where sex tourism is one of the leading types of tourism. In the study, theoretical issues connected with sex tourism were presented. It was demonstrated that this phenomenon, which raises a number of controversies, is of an interest to many researchers. In scientific literature, no unanimity is observed as regards the definition and classification of this phenomenon. In the further part of the article, a brief historical outline of prostitution and sex tourism in Thailand was provided. It was demonstrated in the article that sex tourism is a popular purpose of the arrivals of foreign tourists to Thailand. The last part of the article provides a characterization of three basic types of sex tourists who come to Thailand. The analysis presented in the article demonstrated an essential significance of sex tourism for the incoming tourist traffic in Thailand. It also pointed to its typical forms (mainly men's trips). In the article, scientific publications and secondary sources, mainly of a statistical nature, were used.

Keywords: sex tourism, tourist traffic, demand, Thailand.